

Nincs többé „elveszett föld” Magyarországon

Befejeződtek a földrendezések — Nem jelentik be a művelési ágak változását — 1968-ra készülnek el az új kataszteri térképek

Barna, zöld, kék, citrom- és narancssárga foltok az ország térképén; rendszerint megyehatároknál váltanak színt ezek a foltok, jelezvén, hol, mennyire haladtak előre a munkával az elmúlt száz évben készített térképek felújításával. Az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal egyik szobájának falán lóg a felmérés helyzetének ez a mutatója, amelyen a barna szín a felújításokat — ahol fekete pontok is vannak, mint Győr megyében, ott teljesen kész a munka —, a citrom- és narancssárga azt jelenti, hogy itt az új térképhez már csak kevés munka hiányzik; s ahol zöld ez a szín, ott egészen új felmérést kell végezni. Kiegészítő mérések szükségesek a meg-levő térképek felújításához: ezt mutatják a kék foltok.

1957-ben hozott a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány határozatot arról, négy év alatt helyesbíteni kell a kataszteri térképeket és pontos nyilvántartásba kell venni az ország földterületét. A négy év eltelt, hogyan is állunk? Annak idején éppen az ÁFTH javaslatára született a határozat — lássuk, mikorra várható a valóra váltás?

Győr megye az első

Balázs Lászlóval, a geodéziai felügyeleti osztály helyettes vezetőjével beszélgettünk erről:

— A december 31-i állapot: 945 községnek, 4 millió 800 ezer holdnak készült el az új térképe — mondja. — Az ország egész területére 16 millió 166 ezer hold... Mint a színezésből látható, csupán Győr-Sopron megyét fejeztük be teljesen, de igen előrehaladtak a munkálatok Szolnok, Komárom, Veszprém, valamint Nógrád megyében.

— Mi az oka, hogy még mindig csak itt tartunk, noha már 1963-at írunk?

— Eppen ezen a tavaszon fejeztük volna be eredetileg a felújítást — folytatja Balázs László. — A határozat az 1957-es adottságokat vette figyelembe, azóta azonban sok változás történt. 1958-ban már 1280 mérnök és technikus dolgozott ezen a munkán, s a létszámot rövid időn belül 1450-re szándékoztuk felemelni, ám kibejött egy olyan esemény, amely alapvetően megváltoztatta a készítés szükségességét és lehetőségeit, de ugyanakkor új térképigényeket is jelentett: a falu rohamos szocialista átalakulása. Így aztán 1959 januárjától a pillanatnyilag sokkal fontosabb földrendezésre kellett elvonni a munkaerőt, ezért kevés ember dolgozhatott továbbra is térkép felújításon. De meg kell mondani, hogy a földrendezésekkor végrehajtott helyszínelés is lényegesen előbbrevitte ezt a munkát azért, hogy javított az ország térképeinek tartalmán. Az új adottságoknak megfelelően 1959-ben hatályon kívül helyezték az eredeti határozatot és a térképek felújítását folyamatos további feladatként jelölték meg. Ma néhány száz dolgozóval végezzük — a kibejött sok más népgazdasági igény kielégítése mellett — ezt a munkát, milyenek hát a kilátások? Előreláthatólag

1968 tavaszára készülünk el az új térképekkel.

A légifénykép használata

Légifényképezés: a nagy alföldi szocialista mezővárosok, Karcag, Mezőtúr, Túrkeve, s mások térképe ennek alapján készül már. Szolnok, Békés, Heves megye déli része is kiválóan alkalmas ennek a módszernek a hasznosítására, különösen a sík terepen ez az elsőbbség. Harmincöt százalékkal csökkent a költségeket, meggyorsítja a munkát, kevesebb ember is kell hozzá. 1958-ban kezdték ilyen polgári célokra alkalmazni rendszeresen a légifényképezést, azóta felhasználási területe nagyon kiterjedt.

— A terep ma hihetetlenül gyorsan változik: növekszik az ipar, a közlekedési hálózat, csatornák szabdadják a földeket, képzéjük el, mit jelent mindezt gyakorlatosan felmérni. Karcag határa például 67 ezer hold...

Szántóból legelő

Az új térképek alapján új földnyilvántartás is készül, feltüntetve, hogy melyik terület kinek a birtokába tartozik; az adatokból birtokívet kapnak a nagyüzemek és az egyéni gazdálkodók.

A földrendezéssel járó műszaki és földnyilvántartási munkák az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal szakembereit három éven keresztül teljesen lekötötték. A földrendezések az az eredményt is jártak, hogy ma az állami földnyilvántartás az ország tényleges területét ki tudja

mutatni. Ma már nincs lehetőség arra, hogy bárki is olyan földön gazdálkodjék, amit nem vettek számba, tehát az úgynevezett fekete-földhasználat a mezőgazdasági szocialista átalakulásának befejeztével gyakorlatilag megszűnt.

— Ezzel szemben — folytatja a tájékoztatást most már Takács Ferenc, a földnyilvántartási osztály vezetője — komoly nehézségek mutatkoznak a művelési ágak kimutatásánál. Itt ugyanis ma még az a helyzet, hogy a mezőgazdasági nagyüzemek vezetői nem tartják meg a törvényes előírásokat, a művelési ágak megváltoztatásához szükséges hatósági hozzájárulást nem kérik meg, hanem saját belátásuk szerint cselekednek. Ennek »köszönhető« aztán például az, hogy nagyon sok szántóból lett legelő... Az állami feyelmet sértő önkényes eljárás következményeként tehát a most nyilvántartott művelési ágadatok nem egyeznek a tényleges állapottal.

A felszabadulás után tízennyolcmillió parcella volt Magyarországon, ma hét-nyolcmillióra becsülik a szakemberek. Am ebből kevesebb az úgynevezett belterület, zártkert, ház hely, stb. Háromezerkettőszázötven községünk van, ezekből körülbelül kilencvenben nem került és nem is kerül sor földrendezésre, mert mezőgazdasági művelésre alkalmatlan földekkel vagy mindössze száz holdon aluli szántókkal rendelkeznek.

Keresztényi Nándor

Jobban támogatják egymás munkáját

Termelési tanácskozás a rókusai állomáson

(Levelezőnk től.)

A rókusai vasútállomás második negyedévi termelési tanácskozására meghívták a társzolgálati ágak és az ömszédos állomások vezetőit, sőt a Szegedi Konzervgyár képviselőjét is, hiszen a rókusai állomás és a konzervgyár együttműködésére mindkét félnek igen nagy szüksége van. A vasút rakodási kedvezményt biztosít a vállalat részére, de, a tapasztalat szerint, ennek ellenére gyakran késve rakja meg vagy üríti ki a vagonokat, s ez rontja az állomás dolgozóinak tervteljesítését is.

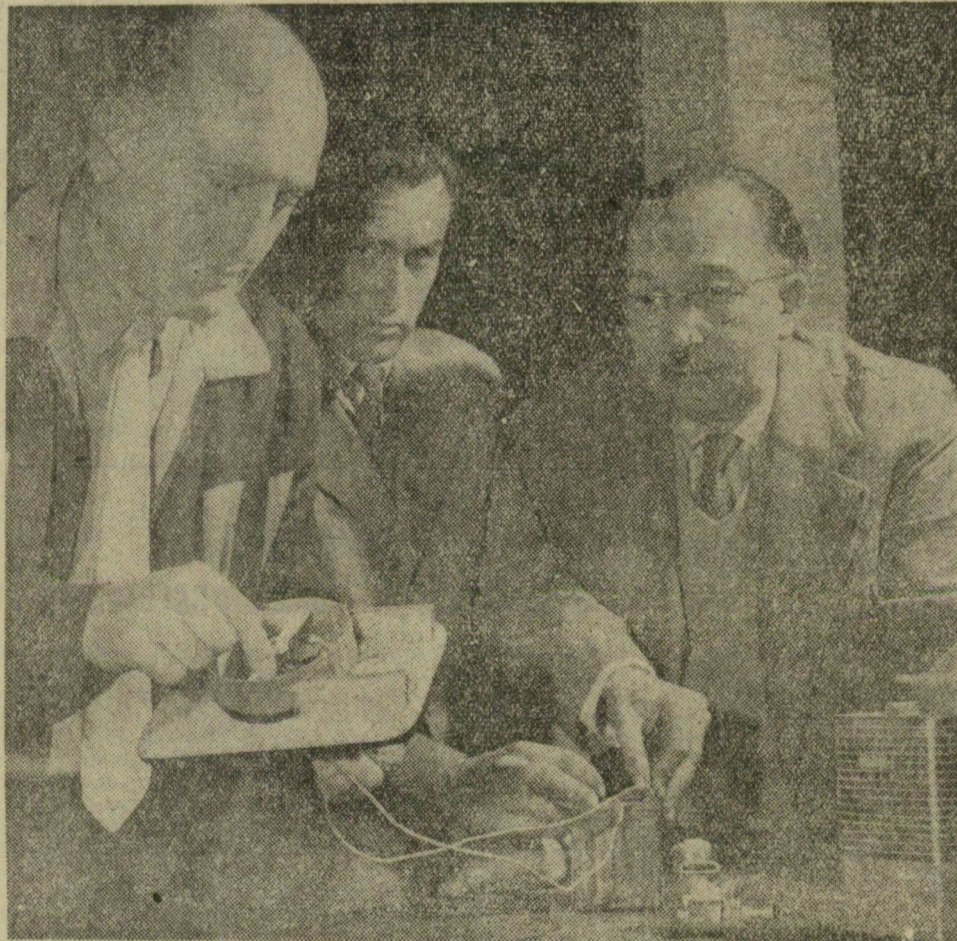
A vasutasok arra kérték a konzervgyárat, hogy pontosabban tartsa be a rakodási időt, s még arra is, hogy lehetőleg használja ki a kocsiakat, vagyis a rakomány súlyával közelítse meg a vagonok legnagyobb terhelésének határát. Ez igen fontos a kocsikhasználat, az áru gazdaságos fuvarozása szempontjából.

A konzervgyár képviselője viszont elmondta, hogy nekik mindig tiszta, száraz kocsi kell, s ezt gyakran nem kapják meg. Arra is szükség volna, hogy már reggel 6 órákor valamennyi igényelt vagon rendelkezésükre álljon a rakodáshoz. A kocsik legyenek, s a rakszekerek se hiányozzanak. Ha a vasút nem állítja ki a kocsikat időben, s megfelelő körülmények között, akkor

legalább értesítse előre a vállalatot. A tanácskozáson a két fél képviselői, megértve a másik érdekeit is, elhatározták, hogy az eddiginél jobban támogatják egymás munkáját.

Tótka Károly

Elkészült a légpárnás autómódell

Décsy Iván, a Dózsa Sportegyesület modellező szakosztályának tagja elkészítette az első magyar légpárnás autómódellét. A modellt egy 0,3 köbcentiméteres motor működteti és 10–15 milliméter magas légpárnán halad. A képen: indításra készítik a modellt

FIGYELMESEBBEN...

Sok a felesleges levelezgetés — Késik a táppéNZ Bosszankodnak a dolgozók

Ezekben a napokban az SZTK szegedi alközpontjában dokumentációs ellenőrzést tart a Szakszervezetek Országos Tanácsa. Ilyenkor nemcsak az alközpont dolgozói vizsgáznak a pontos, gyors ügykezelésből, hanem terítékre kerül a vállalatok SZTK-ügykezelőinek tevékenysége is. Az ellenőrzés során kiderült, hogy a szegedi alközpontéhoz igen sok hiányosan kitöltött munkáltatói igazolvány érkezik.

Mint ismeretes, ezt az igazolványt a betegség letelte után a vállalat, intézmény tölti ki. A nyomtatvány kérdéseiből képet kap az alközpont arról, hogy mióta dolgozik a munkás a vállalatnál, mikor volt utoljára beteg, s fizetésének hány százalékát kapja betegsége ideje alatt. A szegedi, s az alközpontéhoz tartozó területekről igen sok hiányosan kitöltött munkáltatói igazolvány fut be, s ez egy sor többletmunkát jelent az itt dolgozóknak és késlelteti a táppénz kifizetését.

Az SZTK alközpont dolgozói elmondták, melyek azok a leggyakrabban előforduló hibák, amelyeket az ügyintézők elkövetnek. Így többek között a 75 százalékos táppénz fogalmával van baj. A törvények szerint ugyanis megszakítatlan két év után jár csak 75 százalékos táppénz. Legtöbbször nem veszik figyelembe a munkáltatói igazolványok kitöltésénél a korábbi betegségeket sem. A táppénz összegének megállapításánál az előző háromhavi fizetés kell feltüntetni, és ha ez idő alatt beteg volt a dolgozó, természetesen azt is feljelni kell. Az ügyintézők legtöbbször ezt elmulasztják és egész havi fizetéseket jelölnek.

Sok esetben felelet nélkül hagyják a »résztesül-e nyugellátásban?« kérdést. Nemcsak a vállalatok, hanem a termelőszövetkezetek is hanyagul, figyelmen kívül tartják ki az igazolványokat. A termelőszövetkezetek esetében legtöbbször problémát a baleseti kártérítési igénylés okozza. Ha a baleset által okozott betegség 8 napon túl gyógyul, az esetben a balesetről két tanúval igazolt jegyzőkönyvet kell felvenni. Ez

csaknem minden esetben elmarad.

Ilyenkor következnek a levelezgetések. Az SZTK-alközpont udvarias hangú levélben kéri a munkáltatót: a hiányos kérdésekre adja meg a választ — s a levelezgetések nyomán késik a táppénz, joggal bosszankodnak a dolgozók.

A szegedi vállalatok közül »híres« hanyag, pontatlan munkájáról a göngyölegellátó, a NIVO Kisz, az Élelmiszerigépjavitó Vállalat, Makón a Béke Vegyipari Javitó Vállalat. Egy kis fi-

gyelmességgel, körültekintéssel sok-sok felesleges munkától kímélhetnék meg az alközpont dolgozóit az SZTK ügyintézők, s nem bosszantanák feleslegesen munkásaikat sem. A törvények, a rendelkezések módját adnak arra, hogy a rosszul, hanyagul dolgozó SZTK ügyintézőt pénzbírsággal lehet sújtani. — Az alközpont ezzel a legtrikábban él, de a jelenlegi dokumentációs ellenőrzés arra figyelmezteti az itt dolgozókat, ha a nevelő szóp szó nem jár eredményt, meg kell próbálni a másik módszert is.

H. Zs.

Csaknem 100 új idegenvezető

Az IBUSZ az idén is megrendezte az idegenvezetői tanfolyamot. A hallgatók három hónap alatt szerezték meg a szükséges ismereteket, és több kiránduláson, városnézésen sajátították el gyakorlati tudnivalóikat.

Április végén csaknem 100 jelölt — főleg pedagógus és

egyetemi hallgató — szerezték meg a képesítést. Többségük az orosz, a német, az angol és a francia nyelvet ismeri, de van közöttük olyan is, aki a holland, a spanyol, vagy az olasz nyelvű vendégekkel is meg tudja ismertetni hazánk idegenforgalmi érdekességeit. (MTI)

Szegedi miniatűrök
Írja Tiszai Viktor

AZ ECETFÁKRÓL

Régóta készülök már pelengérré állítani őket, hiszen közöttük is vannak, ha nem is veteránjai a fák világának, de tisztes férfikort megért példányok a körtöltés szépen fejlődő erdőgalériájában, parkjainkban, a városfalán. Ezekről a héltusta fákról, melyek mintha nem vennének tudomást testvéreik lombfakasztó igyekezetéről, még ilyenkor, május elején is kopaszok, a többiek zöld levéltengerében, csak ágaik végén tárulkozik némi levélcsockocska a nap felé, ásitóva: ki kéne tavaszodni már...

Le is kell leplezni őket: nem ők az igazi ecetfák. Valódi nevük bálványfa (Ailanthus glandulosa); az ecetfa elnevezést csak bitorolják a Rhus coronaria-tól. Újabb tankönyveinkben zárójelbe is tették az ecetfa elnevezést. A savanyú nedvet

hiába is váránk mirigyektől, csak kellemetlenkednek orrunk alá. Így említi jó öreg Vajda Péter is növénytudományában, mikor »mivészok az egyébi ruházatra« fejezetében róluk emlékezik.

Nem vagyok »bálványimádó«, de bámulom őket életrevalóságukért, amint csíranövényként igyekeznek meghódítani minden talpalatnyi helyet a színház környékén, a fávédő rácsok alját, a pinceszékek, néha Kiss Feri bácsi írta róluk, hogy a homokország legelevenebb fája. A talajszint alatt 3–4 cm-re minden kis hajszálgyökérük gyökérszart hoz. A jó szél pedig segít generációk elterjesztésében.

Szegedi nemzedékük egyik, talán legkiemelkedőbb tagjáról kell itt megemlíkeznem. Magoncól nőtt példánya — bizonyára »úrhajózási« vágóbol — hosszú vándorút után lelt menedéket 1919-ben a Dömötör-templom tornya és homlokzata háromszögű párkány között. Abban az időben, mikor a dómunk még csak téglarakás volt, üresen álltak a boltzatok, s a nyitott hajóba bezáporozott az eső. Ott nőtt vékonytörzsű fácskává (még fényképem is van róla), ahol a köszentek hónaljában, a palást szélvédett ráncai közé a vadócok fészkeltek be magukat. A járőrök csodálkozva néztek föl rá, s gondogatták:

— Ni csak, ecetfa a sokszázesztendő téglák között! »Istenke ecetfájának« hívták a hiszékenyek, akik nem ismerték az élet elterjedésének törvényeit.

A fácska ott élt vagy öt esztendeig a 20 méteres magaslaton. Amikor 1925-ben a templomot lebontották, valaki, aki a fákat szerette (mert minden ellenkező híreszteléssel szemben, ebben az alföldi porvárosban is vannak szép számmal ilyenek) átültette az akkori Stefánia-sétány parkjába, a »fehér cigány«, a Dankó-szobor mellé.

A szobor elkerült onnan, a fa ottmaradt. S ott él ma is, közel félszázados fává cseperedve a »kis ecetfa«. Társait vad fának tekintik az ember, ki gyakorlati érzékénél fogva elsősorban a hasznát nézi, s üldözi elszórt vadhaját. Bizonyítékul annak, hogy bálványoknak sem jó lenni, amikre föl kell nézni. Őt már nem fenyegeti veszély, biztos élete van a földben, törzse valódi talajba gyökerezhet.

S még egyet példáz nekünk: nemcsak a szobroknak, de a fáknak is megvan a maguk története...

Díjtalan a 125-ös Danuvia és a 250-es Pannónia garanciális javítása

A Pénzügyminisztérium és az Árhivatal rendelkezése szerint az 1963. január 1-től vásárolt 125 köbcentiméteres Danuvia- és a 250 köbcentiméteres Pannónia motorke-rek-párok garanciális javítása díjtalan. Az új szervizszolgá-

latáshoz a pótszervizlapokat május 6-tól abban a boltban vehetik át az érdekeltek, ahol a motorke-rek-párt vásárolták. Az előírt kilométer-lefutási határok között a szerviz elmulasztása a garanciajogot megszünteti,